

09.05.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**9 Mayıs 2023
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

9 Mayıs 2023 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMALAR

- Türk Devletleri Teşkilatı Hükümetleri Arasında Basitleştirilmiş Gümrük Hattı Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7237)
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkmenistan Hükümeti Arasında Gümrük İşbirliği Konusunda Ortak İstişare Komisyonu Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7238)
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gıda Güvenliği Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7239)
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Medya ve İletişim Alanlarında İş Birliği Protokolünün Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7240)
- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Varlıklarının Yasadışı Trafikiyle Mücadele Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7241)

YÖNETMELİKLER

- Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Borsa Muamelat Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Oda Muamelat Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurul Çalışma Esasları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

KARAR

- Malvarlığının Dondurulması Kararı (Karar Sayısı: 2023/2)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 9/11/2022 Tarihli ve E: 2018/164, K: 2022/134 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 9/11/2022 Tarihli ve E: 2018/79, K: 2022/135 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 29/12/2022 Tarihli ve E: 2021/83, K: 2022/168 Sayılı Kararı

Bakan Kirişci'den düve alım desteği açıklaması

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, düve yetiştirme merkezlerinden temin edilen hayvanlara yüzde 50, Bakanlıkça belirlenen diğer işletmelerden temin edilen hayvanlara ise yüzde 40 hibe desteği sağlayacaklarını bildirdi.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, sosyal medya hesabı Twitter üzerinden düve alım desteğine ilişkin açıklama yaptı.

Destekte bazı kesimlere öncelik sağlayacaklarını belirten Kirişci, şunları kaydetti: “Düve yetiştirme merkezlerinden temin edilen hayvanlara yüzde 50, Bakanlığımızca belirlenen diğer işletmelerden temin edilen hayvanlara yüzde 40 hibe desteği sağlayacağız. Bu kapsamda desteklemeye başvuran birinci derece şehit yakını ve gazi yetiştiriciler ile engelli, genç, kadın ve afetzede yetiştiricilere öncelik verilecek. İlk etapta 3 bin 618 yetiştiricimizin 46 bin 520 baş hayvan alımı, ikinci etapta ise 12 bin 951 yetiştiricimizin 165 bin 928 baş hayvan alımı desteklenecek olup, 2023 yılında toplam 212 bin baş hayvan alımı desteklenecektir.”

"Rusya tahıl koridoru anlaşmasını fiilen durdurdu"

Tahıl koridoru anlaşmasının uzatılması için kritik önemdeki 18 Mayıs tarihi yaklaşırken Ukrayna, Rusya'nın koridoru fiilen işlemez hale getirdiğini belirtti.

Ukrayna'nın yeniden yapılandırmadan sorumlu bakanlığı, Rusya'nın gelen yeni gemiler için kayıt oluşturmayı reddederek Karadeniz tahıl koridoru anlaşmasını bilfiil durdurduğunu açıkladı.

Bakanlıktan yapılan açıklamada, "Rusya Federasyonu yeni gelen gemilerin kaydını oluşturmayı ve incelemelerini gerçekleştirmeyi reddederek bir kez daha 'tahıl girişimini' bilfiil durdurdu. Bu yaklaşım, halihazırdaki anlaşmanın şartlarıyla çelişiyor" açıklamaları yer aldı.

Karadeniz tahıl koridoru anlaşmasının süresinin uzatılması için bakan yardımcılar seviyesinde yapılması gereken görüşme bu haftaya alınmıştı.

Savunma Bakanı Hulusi Akar, Birleşmiş Milletler'in de dahil olacağı teknik heyetler arası toplantının yapılması zorunluluğunun ortaya çıktığını ifade ederek, "Bu toplantının ardından da önümüzdeki hafta bakan yardımcılarının toplantısı söz konusu olacak" demişti.

Tahıl koridoru anlaşmasının süresi, Rusya'nın itirazları giderilmezse 18 Mayıs'ta dolacak.

Keçiören Belediyesi çiftçilere ücretsiz fide dağıtıyor

Keçiören Belediyesi, çiftçilere ücretsiz sebze fidesi dağıtımını yaptı. Belediyeden yapılan açıklamaya göre, Keçiören Belediyesi tarafından ilçeye bağlı Sarıbeyler, Köşrelik, Çalseki ve Güzelyurt köylerinde çiftçilere ücretsiz sebze fidesi dağıtımını törenle gerçekleştirildi.

Keçiören Belediyesi, çiftçilere ücretsiz sebze fidesi dağıtımını yaptı.

Belediyeden yapılan açıklamaya göre, Keçiören Belediyesi tarafından ilçeye bağlı Sarıbeyler, Köşrelik, Çalseki ve Güzelyurt köylerinde çiftçilere ücretsiz sebze fidesi dağıtımını törenle gerçekleştirildi.

Törene Keçiören Belediye Başkanı Turgut Altınok, AK Parti Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam ve AK Parti Ankara İl Kadın Kolları Başkanı Hatice Çakmak katıldı.

"El birliğiyle tohumlarımızı çoğaltmamız gerekiyor"

Açıklamada görüşlerine yer verilen Altınok, fidelerin belediye serasında yetiştirildiğini belirterek, şunları kaydetti:

"Köylerimizde üretim yapan çiftçilerimize talep ettikleri kadar domates, biber ve salatalık fidesi dağıtımını yaptık. Tarımsal desteğimizi her geçen yıl artırmak için hem fide üretimi yapıyoruz hem de bunları ücretsiz olarak dağıtıyoruz. Çiftçilerimize dağıttığımız fideler ata tohumundan seramızda yetiştirilmiştir. El birliğiyle bu tohumlarımızı çoğaltmamız gerekiyor. Geçen sene olduğu gibi bu sene de sebze fidesi dağıtımımıza devam ediyoruz. Bundan sonra da dağıtmaya devam edeceğiz. Bir yandan da köylerimizin altyapısını düzelttik. Avrupa'nın köyleri gibi modern hale getirdik. Köylülerimize hizmet etmek bizim için şeref ve bahtiyarlıktır."

Sebze fidesi desteği alan köylüler de Altınok'a teşekkür ederek, üretim yapmaya devam edeceklerini kaydetti.

İzmir’de kuraklığa dayanıklı yem bitkileri üretiliyor

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer’in “Başka Bir Tarım Mümkün” vizyonu ile kurulan İzmir Tarımı Geliştirme Merkezi (İZTAM) tarafından uygulanan atalık yem bitkilerini araştırma projesi kapsamında yapılan çalışmalar ile gelecekte atalık yem bitkilerinin çok su tüketen ithal yemlerin yerini alması hedefleniyor.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer’in “Başka Bir Tarım Mümkün” vizyonu ile kurulan İzmir Tarımı Geliştirme Merkezi (İZTAM) tarafından uygulanan atalık yem bitkilerini araştırma projesi kapsamında yapılan çalışmalar ile gelecekte atalık yem bitkilerinin çok su tüketen ithal yemlerin yerini alması hedefleniyor.

“Başka Bir Tarım Mümkün” vizyonu ile İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulan İzmir Tarımı Geliştirme Merkezi (İZTAM), hayvancılık ve tarım sektörlerinde doğayla uyumu sağlayan projeler üretmeye devam ediyor. Artan yem fiyatları ve kuraklıkla mücadele etmek için İZTAM tarafından uygulanan atalık yem bitkilerini araştırma projesiyle önemli sonuçlar elde edildi.

Pilot üreticilere veriliyor

İZTAM’ın kurduğu deneme üretim alanlarında sulama istemeyen, yağışlarla büyüyen karakılçık, gambilya, mürdümük ve arpalarla yerli yem rasyonu elde etmek için çalışmalar başlatıldı. Hasadı yapılan ürünlerin besin değerleri analiz edilirken bir yandan da verim ve verim unsurları üzerine araştırmalar sürdürülüyor. Laboratuvar analizlerinde atalık yem bitkileri gambilya, mürdümük ve arpa ile oluşturulan mevcut yem karışımının, protein ve karbonhidrat değerleri açısından zengin ve besleyici olduğu tespit edildi. Atalık yem bitkilerinin verim potansiyeli ve besin değerleri ise araştırılmaya devam ediyor. Hasadı yapılan yem bitkilerinden oluşturulan karışım pilot üreticilere verilerek ürünün verimi değerlendiriliyor.

Mısır piyasasında kıran kırana rekabet

Jeopolitik zorluklara karşın Ukrayna ve ABD dünya mısır pazarında önemli oyuncular olmaya devam etse de, arz ve yüksek fiyat endişesi taşıyan Çin ve Asya ülkeleri yeni tedarikçilere yöneliyor.

Evrin KÜÇÜK

Dünyanın en büyük mısır ihracatçılarından Ukrayna'nın üretim ve ihracatındaki gerileme mısır ithalatçısı ülkeleri yeni kaynak arayışına itiyor. Ukrayna ve piyasadaki diğer ülkelerin mısırına göre daha pahalı ABD mısırına bağımlılığını azaltmak için Çin dahil Asya ülkeleri yeni tedarikçiler arıyor. Bu durum Brezilya, Arjantin mısırına yararken, son aylarda Güney Afrika da küresel mısır ticaretinde varlığını artırıyor.

Güney Afrika Çin'e ihracata başladı

Dünya genelinde mısır piyasasında Latin ülkelerinin ve Güney Afrika'nın satışları güçleniyor. 2023/2024 sezonundan mısır ihracatı 2 milyon tonu aşması beklenen ülkenin özellikle Asya'ya satışlarında önemli bir artış gözlemleniyor. Başlıca satış pazarları arasında Japonya, Vietnam, Güney Kore gibi Asya ülkeleri bulunan ülke Çin'e de sevkiyatlara da başladı. Resmi haber ajansı Xinhua'nın bildirdiğine göre, dünyanın en büyük tahıl alıcısı Çin, ithalat yaptığı pazarları çeşitlendirme çabasıyla bu hafta Güney Afrika'dan ilk mısır kargosunun alımını gerçekleştirdi. Haberde, devlete ait tüccar COFCO Group tarafından satın alınan 53.000 tonluk kargonun hayvan yemi üreticilerine satılacağı belirtildi. Pekin, ülkeden mısır ithalatını yıllar önce onaylamış olsa da, ülkeye ulaşan ilk önemli miktar Cofco'nın alımı oldu.

Afrika kıtasının en büyük mısır üreticisi olan Güney Afrika, ABD Tarım Bakanlığı raporuna göre 2023/24 mahsul yılında 2.3 milyon ton olarak tahmin edilen yurtdışı satışıyla önemli bir mısır ihracatçısı olarak öne çıkacak.

ABD bağımlılığından kurtulma çabası

Çin, en büyük ihracatçı Ukrayna'daki savaşın sevkiyatları kesintiye uğratarak kendisini ABD'ye daha bağımlı hale getirmesinin ardından Güney Afrika'ya yöneldi. Güney Afrika'nın Sadece Çin'e değil, değil Asya ülkelerine yaptığı ihracatı da artıyor. SP Platts verilerine göre Tayvan, bu ay teslim edilmek üzeri 219 kile/sent fiyatla Güney Afrika'dan alım yaparken, Güney Kore 325-340 dolar/ton CFR fiyatla temmuz teslimi anlaşma yaptı.

Brezilya ihracatta Ukrayna'ya kafa tutuyor

Bu arada Ukrayna'nın bazı pazarlarda Brezilya gibi güçlü rakipler karşısına çıkmaya başladı. Ekim 2022 ile Şubat 2023 arasında Ukrayna'nın Çin'e ihracatı 1.5 milyon ton azaldı İspanya da Ukrayna'dan yaptığı ithalatı bir önceki yıla göre 730 bin ton azalttı. Aynı dönemde Çin ve İspanya, Brezilya'dan yaptığı ithalatı bir önceki yıla göre sırasıyla 2.1 milyon ton ve 500 bin ton artırdı.

ABD'den alımlar azalıyor

Diğer yandan Çin, ABD'den yaptığı alımları azaltıyor. ABD'nin mısır satışları, başta Çin olmak üzere bazı denizaşırı alıcıların yılın başlarında yapılan alımları iptal etmesiyle haftalık olarak yılın en düşük seviyesine geriledi. ABD Tarım Bakanlığı, Brezilya'nın bu yıl dünyanın en büyük mısır tedarikçisi olarak ABD'yi geçeceğini tahmin ediyor.

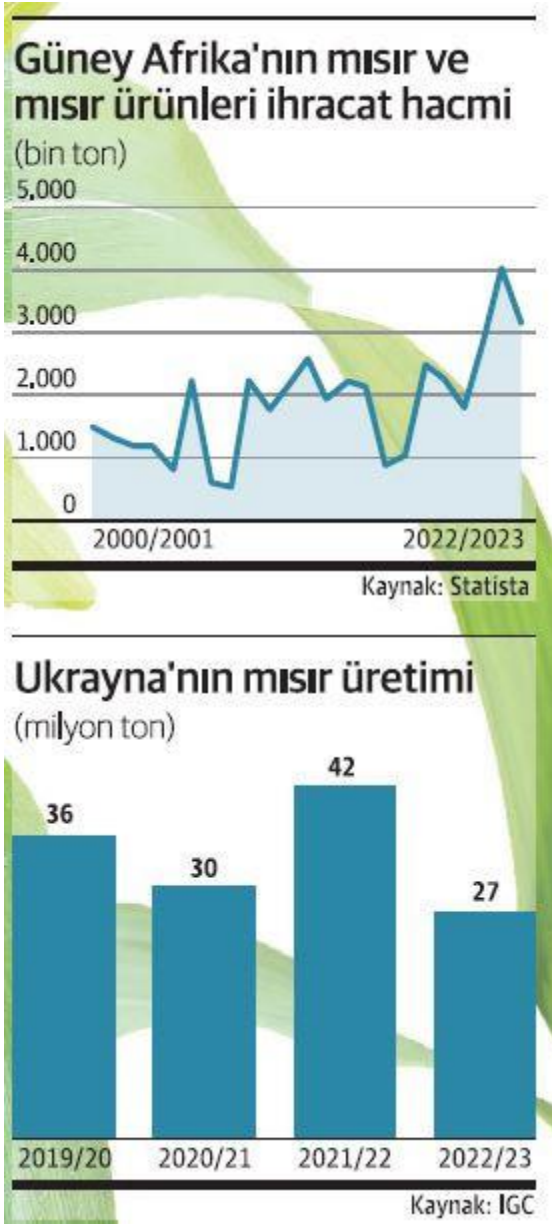
Fiyatlar 9 ayın en düşük seviyesine yakın

ABD mısırına yönelik talebin azalması ve Brezilya ile Güney Afrika mısırı gibi daha ucuz ürünlerin piyasadaki boşluğu kapatacağı beklentisi vadeli işlem piyasasında fi yatları baskılıyor. CBOT'da mısır fi yatları dokuz ayın en düşük seviyesine yakın seyrediyor. Mısır vadeli işlemleri pound başına 6.5 dolarla, dünyanın en büyük üreticilerinden gelen tedarik beklentilerinin artmasıyla birlikte 27 Nisan'da dokunduğu bir ayın en düşük seviyesi olan 6.3 dolara yakın. Son 1 ayda yüzde 1.5 artmasına karşın mısırın kile fi yatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16 aşağıda. Geçen ay yapılan teknik analizlere göre 6.25 dolardaki desteğin kırılması halinde fi yatlar Temmuz 2022'de görülen 5.62 dolara doğru düşüş yaşayabilir.

Dünyada üretim artıyor

Uuslararası Hububat Konseyi (IGC); dünya mısır üretiminde artış bekliyor. Konsey 2023/24 dünya mısır mahsulü tahminini 6 milyon artışla 1.208 milyar tona çıkardı. ABD mısır üretimi, önceki tahmin olan 377.7 milyon ve önceki sezondaki 348.8 milyona göre artarak 381.8 milyon ton olarak görüldü. Temmuz ayında başlayacak

yeni sezonda Brezilya'nın ihracat tahmini 47.4 milyon ton olurken, Ukrayna'nın mısır üretiminin sert bir düşüşle 21 milyon tona inmesi, ihracatının da 22/23 dönemindeki 24 milyon tondan 15 milyona gerilemesi bekleniyor.

Bakan Muş'tan ihracat iklimi endeksi değerlendirmesi

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, son üç aydır eşik değeri üzerinde seyreden İSO İmalata Dayalı İhracat İklim Endeksi'nin bugün de 53,1 ile son bir yılın en yüksek rakamına ulaştığını belirterek, "Bu, yılın ikinci yarısını aslında çok daha önemli, hızlı bir büyümeyle geçireceğimizi işaret ediyor." dedi.

Ticaret Bakanlığı tarafından Samsun'da düzenlenen 'Samsun İli Yatırım ve İhracat Zirvesi'nde konuşan Ticaret Bakanı Mehmet Muş, salgın ve savaşların hammadde ve enerji krizlerinin küresel ekonomiyi belirsizliğe sürüklediğini söyledi.

Tüm bu olumsuz gelişmelere rağmen Türkiye'nin 2022 yılı ihracatının bir önceki yıla göre yüzde 5,6 artarak 254 milyar dolar olarak gerçekleştiğini anımsatan Muş "Üretim, istihdam, yatırım ve ihracata dayalı büyüme modelini önemseyen ülkemiz, küresel ticaretteki payını yükseltmek ve yüksek katma değerli mal ve hizmet ihracatını artırmak için çalışmalarına hız kesmeden devam etmektedir." diye konuştu.

İstanbul Sanayi Odası İmalata Dayalı İhracat İklim Endeksi verilerine de değinen Muş, şunları kaydetti: "İstanbul Sanayi Odası İmalata Dayalı İhracat İklim Endeksi 2022 Mayıs ayından itibaren en yüksek oranına ulaşmış, 50 eşik değeri üzerinde zaten seyrediyordu son üç aydır. Bugün de 53,1 olarak son bir yılın en yüksek rakamına ulaşmıştır. Bu bize bir şey söylüyor, yılın ikinci yarısını aslında çok daha önemli, hızlı bir büyümeyle geçireceğimizi işaret ediyor. İhracattan aldığımız pay yüzde 1'e, hizmet ihracatından aldığımız pay ise yüzde 1,27'ye ulaşmış durumda. Bu noktada biz Bakanlık olarak bütün ihracatçılarımızın karşılaştığı sorunların çözümü,

özellikle onları teşvik etmek, işlerini kolaylaştırmak için gerekli kararları hızlı bir şekilde aldığımızı ifade etmek isterim. Ekonomimizin lokomotifi olan ihracata yönelik her yatırım topyekun ülkemizin üretimine, ticaretine, istihdamına katkı anlamına gelmektedir. Bu anlamda küçük büyük demeden firmalarımızı temelden başlayarak bir dünya markası haline gelmeleri amacı doğrultusunda devlet yardımlarımızı onlara sağlıyoruz. Teknolojinin geldiği noktada ticareti şekillendirdiği, ticaretin içinde önemli bir katalizör görevi gördüğünün farkındayız. Bu anlamda dijitalleşen dünyada e-ihracat aktörlerinin ihtiyaçlarını dikkate alarak onların işini kolaylaştıracak ve çeşitli teşvik kalemlerini de bu anlamda geliştiriyoruz."

"İGE AŞ, ihracatçının 33,4 milyar liralık kredisine kefalet sağladı"

İhracatçıların ve sanayicilerin en önemli sorunlarının finansmana erişim ile vade sorunları olduğuna işaret eden Muş, "2022 yılında İhracatı Geliştirme Anonim Şirketi (İGE AŞ) faaliyetlere geçti. İGE AŞ kredibilitesi olan ancak teminat sorunu yaşayan firmalara, KOBİ'lerimiz başta olmak üzere tüm ihracatçılarımız için finansmana erişimi kolaylaştırdı, kolaylaştırıyor. Bu kapsamda İGE AŞ tarafından ihracatçılarımızın toplam 33,4 milyar liralık kredisine de kefalet sağlandı." ifadelerini kullandı.

Ticaret Bakanı Muş, Türk Eximbank ile İGE AŞ arasında geçen yıl bir protokol imzaladığını hatırlatarak, şöyle devam etti: "Böylelikle firmalarımız ihracat desteklerimizden yararlanmak için zamandan kaynaklı finansman yükünden kurtulmuşlardır. İGE AŞ, Türk Ticaret Bankasının yüzde 98,5 hissesini satın almıştır. Türkiye'nin milli sermayeli ilk özel bankasının unvanını taşıyan Türk Ticaret Bankasının satın alınması ihracatçımızın finansmana erişimini daha da kolaylaştıracaktır ve banka faaliyete geçer geçmez de geliştireceği ürünler ağırlıklı olarak ihracatçılara yönelik olacaktır. Küresel ticaretteki trendleri yakından takip ederek ihracatçılarımızın yakın pazarlarda elde ettiği başarıyı uzak pazarlarda da göstermesini istiyoruz. Bunun için uzak ülkeler stratejisini hayata geçirmiş bulunuyoruz."

Mal ihracatı kadar hizmet ihracatını da önemsediklerini, bunun için Bakanlık içinde kurdukları genel müdürlüğün faaliyetlere başladığını aktaran Muş, "2023 yılında 100 milyar doların üzerinde bir hizmet ihracatı rakamına da ülke olarak ulaşmayı hedefliyoruz. Bütün bunların aslında Türkiye'nin cari açık konusuna önemli bir katkı sağlayacağından da şüphe duymuyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Olpak: Türkiye yeni hedef pazarları odağına aldı

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak ise, Samsun'un bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sanayisi, tarımı ve gelişmiş altyapısıyla ülkeye hizmet vermeye devam edeceğini belirtti.

Değişen küresel ortamda Türkiye'nin değişen güç dengelerinin merkezinde yer aldığını ifade eden Olpak, Türkiye'nin Batı ve Doğu ile ilişkilerinin yanı sıra Asya ve Latin Amerika ülkeleri başta olmak üzere yeni hedef pazarları da radarına aldığına işaret etti.

"Bu tespitlerin ışığı içinde Samsun Türkiye'nin vizyonuna nasıl daha fazla katkıda bulunabilir ve biz iş dünyası temsilcileri olarak bunun neresinde yer alabiliriz?" diye soran Olpak, şunları dile getirdi: "Geçtiğimiz yıl 1,3 milyar dolarlık bir ihracatı konuşuyoruz. Milli gelir içinde yüzde 1 payı olan Samsun'un ihracatın içinde de Sayın Bakanımızın hedefleri doğrultusunda önce yüzde 1, sonra yüzde 2 çok önemli bir açılım olacağını görüyoruz. Burada çok fazla farklı altyapılar var. Kültür balıkçılığından tutun da tarım ve gıdanın hayatımızdaki yerine baktığımızda Samsun'un bu altyapıya ne ölçüde hizmet edebileceğini biliyoruz. Ülkemizin beşinci büyük serbest bölgesi olan Orta Karadeniz Serbest Bölgesi'nin yeni alanı bu sürecin içerisinde çok önemli olacak."

Bakan Nebati: Ekonomide işler iyi

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, "Ekonomide işler iyi. Türkiye, birisi salgın, diğeri hemen yanıımızdaki savaş iki büyük küresel krizin yaşandığı son 3 yıl içerisinde alınının aklıyla çıkıp fabrikaların, işletmelerin kapanmadığı, tersine üretimin, istihdamın arttığı, büyümenin gerçekleştiği bir süreci yaşadı." dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Mersin'de düzenlenen 'Hemşehri Buluşması' programında konuştu.

COVID-19 salgını, Rusya-Ukrayna savaşı ve Kahramanmaraş merkezli depremlere rağmen ekonominin iyi olduğunu belirten Nebati, şunları kaydetti: "Ekonomide işler iyi. Türkiye, birisi salgın, diğeri hemen yanıımızdaki savaş iki büyük küresel krizin yaşandığı son 3 yıl içerisinde alınının aklıyla çıkıp fabrikaların, işletmelerin kapanmadığı, tersine üretimin, istihdamın arttığı, büyümenin gerçekleştiği bir süreci yaşadı. Türkiye'nin yaşadığı bir de deprem oldu. 6 Şubat sabahı, gayrisafi milli hasılamızın yüzde 10'unun yok olduğu bir sabah oldu. Böylesine bir durumda bile Türkiye, AK Parti, Sayın Cumhurbaşkanı'mız kimseye bunu hissettirmedi. Onun için de üretim, işler, ihracat devam ediyor. Turizmde, her alanda işlerimiz iyi. Demek ki biz doğru yoldayız. Ama bu doğru yolda olduğumuzu gösteren şey sadece ekonomi olsa eh ama sanayide, üretimde, savunma sanayisinde biz aldık başımızı gidiyoruz."

Bakan Bilgin'den asgari ücret açıklaması

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, ocak ayında asgari ücrette Cumhuriyet tarihindeki en yüksek düzenlemeyi yaptıklarını belirterek, "Temmuzda da aynısını yapacağız. Benim oradaki yaklaşımım şudur, aşağı yukarı 500 dolar civarında, ona denk bir asgari ücret düzenlemesi yapmamız gerekir. Çalışmalarımız hazır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, Haber Global'de katıldığı canlı yayında asgari ücret, kamu işçilerinin zam pazarlığı ile ETY'lilere ilişkin açıklamalarda bulundu.

Asgari ücrette Cumhuriyet tarihindeki en yüksek düzenlemeyi yaptıklarını belirten Bakan Bilgin, "Asgari ücret sadece en düşük ücreti belirlemiyor. Asgari ücreti yukarı çıkardıkça, bütün ücretler yukarı doğru çıkıyor. 'Siz asgari ücreti yüzde 70 artırdığınız zaman üsttekiler de yüzde 70 artış bekliyor' diyorlar. Asgari ücretle ilgili bir tarihsel bir adım attık, geliri vergi dışı bıraktık. Asgari ücretten 1 buçuk yıldır vergi alınmıyor. Temmuzda reel alım gücünü koruyacak şekilde düzenleyeceğiz. Cumhuriyet tarihinde dolar bazında 455 doların üzerinde en yüksek seviyeye çıkaran bir düzenleme yaptık ocak ayında, temmuzda da aynısını yapacağız. Benim oradaki yaklaşımım şudur, aşağı yukarı 500 dolar civarında, ona denk bir asgari ücret düzenlemesi yapmamız gerekir. Çalışmalarımız hazır." şeklinde konuştu.

"Rakamı yarın paylaşacağız, işçilerimiz müsterih olsun"

Bakan Bilgin, 700 binden fazla kamu işçisini ilgilendiren zaman pazarlığında rakamı yarın açıklayacaklarını bildirdi.

Bakan Bilgin konuya ilişkin şunları kaydetti: “700 bini aşkın bir işçi kitlesiyle bizim sürdürdüğümüz toplu sözleşme süreçleri bildiğiniz gibi bir müzakere. Sadece müzakere de değil, bir çekişme atmosferinde geçer. Sendikalarımız belli bir noktaya geldiler, uzlaştıkları ve uzlaşamadıkları noktaları ortaya koydular. O aşamada biz devreye giriyoruz. Emeğin lehine olacak şekilde müdahale etmek durumundayız çünkü sosyal devlet emekçileri hem sermayenin, hem devletin karşısında korumak zorundadır. O görevimizle meseleye baktık ve aşağı yukarı mesele bitme noktasına, uzlaşma noktasına geldi. Yarın sayın Cumhurbaşkanımızın da katılımıyla bu uzlaşmanın nasıl şekillendiğini kamuoyuyla paylaşacağız. İşçilerimiz müsterih olsun, emekçileri enflasyona karşı bugüne kadar hep korumaya çalıştık. Rakamı yarın paylaşacağız.”

“Birikmiş maaş ve bayram ikramiyelerini alacaklar”

Emeklilikte yaşa takılanlarla da ilgili konuşan Bakan Bilgin, “EYT yaklaşık 20 yıllık bir sorundu. Cumhurbaşkanımız nerdeyse 3 yıl önce benim bu konuyla ilgili bir çalışma yapmamı istedi. O zaman yaş ortalaması düşüktü, sistem bunu kaldıracak durumda değildi. Bunu insanlar anlamıyor, saçma sapan laflar söylüyorlar. Biz hazırlığı pandemi öncesinde yapmaya başladık. Yaş ortalaması 50 oldu, daha düşük olsaydı yapamazdık. Uygun zaman bu, biraz daha beklenebilirdi ama bu haksızlık bir an önce giderilsin istedik. 50 yaş dengeyi yürütebileceğimiz bir yaş. Yaklaşık 1 milyon civarında kişinin maaşları bağlandı, bağlanamayanlar hızla bağlanıyor, ikramiyelerini alacaklar. Bağlanmayanlar hem ikramiyelerini, hem de birikmiş maaşlarını alacaklar. Kimsenin bir hak kaybı yok.” açıklamasını yaptı.

Emekli maaşlarına kademeli zam uyguladıklarını da anlatan Bilgin, “7 bin lira üzerindeki 10 bine kadar belli bir oranda artıracamız. 7 bin-10 bin arasına pozitif bir ayrımcılık yapılmış olacak.” dedi.

Hazine nakit dengesi 159 milyar lira açık verdi

Hazine nakit dengesi bu yılın nisan ayında 159 milyar 62 milyon lira açık verdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, nisan ayına ilişkin nakit gerçekleştirmelerini açıkladı. Buna göre, geçen ay Hazine'nin nakit gelirleri 244 milyar 450 milyon lira, nakit giderleri 403 milyar 563 milyon lira oldu.

Faiz dışı giderler 376 milyar 513 milyon lira, faiz ödemeleri ise 27 milyar 50 milyon lira olarak gerçekleşti. Faiz dışı denge ise 132 milyar 63 milyon lira açık verdi. Nisan ayında nakit dengesinde, 159 milyar 62 milyon liralık açık oluştu.

Geçen ay devirli-garantili borç geri dönüşü 3 milyar 874 milyon lira olarak kayıtlara geçti. Kur farklarından kaynaklanan artış 4 milyar 177 milyon lira olarak gerçekleşirken, kasa/banka net hesabında da 105 milyar 924 milyon lira düşüş görüldü.

Türkiye İş Bankası'nın geçmişten bugüne tarıma bakışı

Ali Ekber YILDIRIM

09 Mayıs 2023 Salı

Sizler bu satırları okuduğunuzda ben Antalya Turunçova'da olacağım. Türkiye İş Bankası Turunçova Tarım İhtisas Şubesi'nde çiftçilerle, üreticilerle sohbet edeceğiz.

Türkiye İş Bankası, tarım bankacılığı konusunda önemli adımlar atıyor. O adımlardan birisi de tarımın öne çıktığı merkezlerdeki şubelerini "Tarım İhtisas Şubesi" olarak yeniden düzenleyip hizmete açması. Banka, 2024 yılında kutlayacağı 100.yılında tarım ihtisas şube sayısını 50'ye çıkarmayı hedefliyor.

Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli eserlerinden biri olan Türkiye İş Bankası, Büyük Taarruz'un yıldönümü olan 26 Ağustos 1924'te kuruldu. Mustafa Kemal Atatürk'ün bizzat sermaye koyarak kurduğu bankanın kurucu Genel Müdürü Celal Bayar'dır.

Ticari bir banka olarak kurulsa da o yıllardaki ekonomik yapı gereği ve cumhuriyetin inşasında, kurumların oluşturulmasında çok önemli görevler üstlenmiş ve ülkeye önemli eserler kazandırmıştır. Bu yönüyle İş Bankası'nın tarihi cumhuriyetin iktisat tarihi ile bir paralellik gösteriyor.

Şeker sanayinin kurulmasına öncülük yaptı

Kuruluşundan itibaren tarımın içinde olan ve çok önemli kurumların oluşmasını sağlayan Türkiye İş Bankası, şeker sanayinin kurulmasında başrolüdür. Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda şeker ihtiyacı ithalatla karşılanıyordu. Bu nedenle ithal ikamesi politikası kapsamında şeker ihtiyacının yurtiçinde üretilmesi kararlaştırıldı.

Türkiye'nin ilk şeker fabrikası olarak bilinen Alpullu Şeker Fabrikası 26 Kasım 1925'te hizmete girdi. Fabrika, 500 bin lira sermayeli İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi tarafından kuruldu. Bu şirketin sermayesinin yüzde 68'i İş Bankası'na aitti. Yüzde 10'u Trakya Vilayetleri Özel İdareleri ile birlikte Ziraat Bankası'na ve yüzde 22'si Trakya köylülerinin de olduğu özel kişilere aitti.

Eskişehir Şeker Fabrikası'nı kuran Anadolu Şeker Fabrikası Türk Anonim Şirketi'nde İş Bankası'nın yüzde 51 hissesi vardı. Ziraat Bankası yüzde 24,5 pay ile şirkete ortak olurken, sonradan Sümerbank adını alacak olan Sanayi ve Maadin Bankası'nın da hisse oranı yüzde 24,5'tu.

Türkiye İş Bankası, 26 Eylül 1934'te işletmeye açılan Turhal Şeker Fabrikası'nda ise Ziraat Bankası ile yarı yarıya hisse sahibiydi. Şirketin sermayesi 3 milyon liraydı.

Kurulan şeker fabrikaları daha sonra tek çatı altında birleştirildi. Şeker fabrikalarının kurulmasında etkin rol alan, öncülük yapan İş Bankası, 6 Temmuz 1935 tarihinde kurulan Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ'nin kuruluşunda da yer alan 3 bankadan birisi oldu. Toplam 22 milyon liralık sermaye, Ziraat Bankası, İş Bankası ile Sümerbank tarafından eşit miktarda taahhüt edildi.

Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ'nin kurulması ile şeker sanayi ve geliştirme programı kapsamında yeni fabrikalar kuruldu. İş Bankası bu fabrikaların kuruluşunda da etkin rol aldı.

Şeker sanayisinin kurulması ile Türkiye ihtiyacı olan şekeri ithal etmek yerine kendisi üretmeye başlamış ve 1970'li yıllara gelindiğinde şeker ihracatı yapılmaya başlanmış.

Tarımın birçok alanında çalışmalar yapıldı

İş Bankası sadece şeker sanayi değil, tarımın diğer alanlarında da öncülük yaptı. Kuru üzüm fiyatlarının korunması ve kuru üzüm ihracatını artırmak amacıyla 1935'te İzmir'de kurulan 1 milyon lira sermayeli üzüm kurumuna 500 bin lira sermayeli şirket sonradan TARİŞ'e devredilir.

Türkiye İş Bankası ayrıca bitkisel yağ üretimi, dokuma sanayi, tarım ilaçları ve gübre sanayinin gelişmesinde de önemli katkıları var.

Mustafa Kemal Atatürk, İş Bankası'nın hem kurucusu, hem hissedarı hem de müşterisi. Milli ekonominin yaratılmasında İş Bankası'na önemli görevler verilirken, bankanın gelişmesi, büyümesi için de destek sağlanıyor. Bu konuda elbette bankacılığı bilen Celal Bayar'ın da önemli rolü var.

Tarım İhtisas Şubeleri yaygınlaşıyor

Türkiye İş Bankası kuruluşunun ilk yıllarında şube açarken özellikle tarımın, ticaretin geliştiği merkezleri tercih ettiği görülüyor.

Teknolojiyi, tarımı ve finansı bir araya getirdiği 24 tarım ihtisas şubesiyle çiftçilere sürdürülebilir tarım için yenilikçi çözümler sunuyor.

Aradan geçen 99 yıl sonra Türkiye İş Bankası tarım konusundaki çalışmalarını yeniden özel bir çaba ile sürdürüyor. Bu amaçla da Tarım İhtisas Şubelerini yaygınlaştırıyor.

Sürdürülebilir tarımsal üretime katkı sağlamak amacıyla teknolojiyi, tarımı ve finansı bir araya getirdiği Tarım İhtisas Şubelerinin ilki yaklaşık 1 yıl önce Manisa Saruhanlı'da açıldı. O günden bu yana dönüştürülen şubelerle Bankanın, değişik illerde bulunan 24 şubesi, çiftçilere sürdürülebilir tarım alanında yenilikçi çözümler sunmak üzere Tarım İhtisas Şubesi olarak hizmet veriyor.

Gıda arz güvenliği ve tarımın desteklenmesi

Türkiye İş Bankası'ndan bu konuda yapışan açıklamada Tarım İhtisas Şubeleri'nin önemi şöyle ifade ediliyor: "Sürdürülebilir besin tedariki konusunda küresel ölçekte stratejik sektör olarak konumlandırılan tarım sektörü, bulunduğu coğrafya, iklim koşulları ve zengin biyoçeşitliliğiyle Türkiye için de son derece büyük bir önem arz ediyor. Türkiye, sahip olduğu verimli topraklarıyla yüksek üretim potansiyeli olan ülkeler arasında yer alıyor. Bu bağlamda ülkemizin tarım ve gıdada kendine yeter hale gelebilmesi, düşük girdi maliyetleriyle kaliteli ve verimli üretimin yapılabilmesi, ihracatını artırabilmesi için tarım sektörünün desteklenmesi/geliştirilmesi suretiyle tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve gıda arz güvenliğinin temini öncelikli hedefler olarak ön plana çıkıyor.

Deprem felaketlerinin ardından geniş kapsamlı bir afet yardım paketi sunan Banka, depremlerden en çok etkilenen bazı illerdeki Tarım İhtisas Şubeleriyle, ülkemizin tarımsal hacminde önemli bir yere sahip olan bölgedeki çiftçilere, tarım üreticilerine destek sunarak tarımın yeniden canlanmasına da katkı sağlamış olacak."

Amaç çiftçiye sadece kredi vermek değil

Türkiye İş Bankası Genel Müdür Yardımcısı İzlem Erdem, son yıllarda yaşanan pandemi, Rusya-Ukrayna Savaşı ve ülkemizdeki deprem felaketleri gibi beklenmedik durumlar sonrasında gıdada kendi kendine yeterli olmanın, tarımın sürdürülebilirliğinin öneminin daha net bir şekilde anlaşıldığını ifade ederek tarımsal üretimin olmadığı bir yerde gıda yetersizliği riskiyle karşı karşıya kalılabileceğinin altını çizdi. Erdem, tarımın, taşıdığı yaşamsal öneminin ve pek çok sanayi dalının önemli girdi ihtiyaçlarını karşılamasının yanında dış ticaret açısından da son derece önemli olduğuna dikkat çekti.

Sürdürülebilir ve gelişmiş bir tarım sektörünün ülkemiz için milli bir mesele olduğunu vurgulayan ve konuya bu hassasiyetle yaklaşılması gerektiğinin altını çizen Erdem'in görüşleri özetle şöyle: "Potansiyelimizi en iyi şekilde kullanarak sürdürülebilir tarım politikalarıyla hem ülkemizi kendi kendine yeter hale getirebilir hem de ihracat yoluyla ekonomiye katkı sunabiliriz. Bu da ancak ülkemizdeki üreticinin, çiftçinin desteklenmesi, yenilikçi tarım uygulamalarını kullanarak girdi maliyetlerini düşürüp verimliliklerini artırmalarıyla mümkün olur. Biz bu konuya, tarımı stratejik önceliklerimiz arasına alacak kadar önem veriyoruz. Buradaki yaklaşımımız sadece kredi vermekten ibaret değil. Dünyadaki yenilikçi teknolojilerle, uygulamalarla çiftçilerimizi buluşturacak bir güce, etkişime ihtiyaç olduğunun farkındayız. Tarım İhtisas Şubelerimizle çiftçilerimiz için teknolojiyi, finansı ve tarımı bir araya getirerek

çok daha verimli bir şekilde çok daha fazla ürün elde etmelerini hedefliyor; teknolojiyle yapılacak yenilenmenin finansman desteğini en uygun biçimde sağlayacak çözümleri üretiyoruz.”

100. yılda 50’den fazla Tarım İhtisas Şubesi olacak

Tarım İhtisas Şubelerinin, çiftçilerin tarımdaki öncü, yenilikçi uygulamalarla ve bunları tatbik edenlerle buluşabileceği bir çerçevede tasarlandığını belirten Erdem, burada tarım konusunda uzmanlaşmış isimlerin, tarım teknoloji girişimlerinin, akademisyenlerin ve sektörde önemli işlere imza atanların üreticilerle buluşarak bilgi ve deneyimlerini paylaşacakları etkinlikler de düzenleyeceklerini aktardı.

İzlem Erdem, Bankanın 100. yaşının kutlanacağı 2024 yılında 50’nin üzerinde Tarım İhtisas Şubesiyle birlikte, ihtisas şubelerinin ülkenin bütün önde gelen tarım ovalarına yaygınlaşmasını hedeflediklerini söyledi.

Özetle, yakından izlediğimiz Türkiye İş Bankası tarım konusundaki çalışmalarını, çabalarını geçmişten bugüne artırarak sürdürüyor. Genel Müdür Hakan Aran, Genel Müdür Yardımcısı İzlem Erdem, Tarım Bankacılığı Pazarlama Bölüm Müdürü Kerem Akıner, şube müdürleri ve çalışanları tarıma hizmet için çalışıyor. Bugün Antalya Turunçova Tarım İhtisas Şubesi’nde çiftçilerimizle sohbet edeceğiz.

Not: Bu yazıyı yazarken, Türkiye İş Bankası yayınlarından çıkan Uygur Kocabaş yönetiminde Güven Sak, Sinan Sönmez, Funda Erkal, Özgür Gökmen, Nesim Şeker, Murat Uluğtekin’in yazdığı “Türkiye İş Bankası Tarihi” kitabı ile yine Türkiye İş Bankası yayınlarından “İş Bankası 50.Yıl Kitabı 1924-1974” kitabından yararlandım.

TARİŞ’in adındaki “İŞ” sözcüğü İş Bankası’ndan

Türkiye’nin en önemli tarım satış kooperatifleri birliği olan TARİŞ’in ismindeki “İŞ” sözcüğü de İş Bankası’ndan geliyor. Bünyesinde İncir, Üzüm, Pamuk ve Yağlı Tohumlar ile Zeytinyağı Birliği olan TARİŞ’in temelleri 1912 yılına kadar dayanıyor.

Ege Bölgesi’nde geleneksel ihraç ürünleri olarak bilinen üzüm, incir gibi bazı ürünlerde yaşanan sorunlar ve alıcıların üretici üzerindeki baskısı üzerine İzmir Yemiş Çarşısı’nda kurulan tekelin kırılması ve incir üzerinde oynanan olumsuzlukların giderilmesi amacıyla 29 Ocak 1912 'de Germencik'te, 4 Şubat 1912 'de ise Aydın'da Ege'li incir üreticiler toplanarak bir örgütlenme yoluna gider. Nazmi Topçuoğlu, Kazım Nuri Çörüş, Ahmet Sarı ve arkadaşları, üreticilerin yaşadığı sorunların çözümü için kooperatifleşmek gerektiğine inanarak 1913 yılında örgütlenme yoluna gider.

Mustafa Kemal Atatürk’ün direktifiyle 9 Ekim 1935 tarihinde kabul edilen 2834 sayılı yasa ile “Tarım Satış Kooperatifleri” ve bu kooperatiflerin oluşturduğu Birlikler kurulur.

1949 yılında, 2834 sayılı yasaya ve İncir ve Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Ana Sözleşmesi’ne bağlı olarak, İzmir Pamuk ve ayrıca Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri kurulur. Yönetimi kolaylaştırmak amacıyla ortak çalışma

esasları kabul edilerek, "İzmir, İncir, Üzüm, Pamuk ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri" oluşturulur. Her biri ayrı tüzel kişiliğe sahip olan birlikler, kuruluş yıllarında birliğe destek olan bankalardan Tarım Bankası'nın ilk hecesi ile İş Bankası'nın ilk hecelerinin birleşmelerinden oluşan "TARİŞ" sözcüğünü ortak isim olarak kabul edilir.

İş Bankası'nın Tarım İhtisas Şubeleri

Aksu / Antalya
Alaşehir / Manisa
Bayındır / İzmir
Bigadiç / Balıkesir
Bismil / Diyarbakır
Boğazlıyan / Yozgat
Cihanbeyli / Konya
Çarşamba / Samsun
Develi / Kayseri
Ereğli / Konya
Geyve / Sakarya
İslahiye / Gaziantep
İzmit / Bursa
Karacabey/Bursa
Karapınar/Konya
Kızıltepe / Mardin
Kırıkhan / Hatay
Korkuteli/Antalya
Saruhanlı / Manisa
Söke / Aydın
Tavas/Denizli
Turunçova / Antalya
Uzunköprü/Edirne
Viranşehir / Urfa

Soğanın cücüğü!

Alaattin AKTAŞ

09 Mayıs 2023 Salı

✓İsteniyor ki vatandaş "Ben niye iyi ısınamıyorum, ben niye çatısı akan evde oturuyorum, ben tatil bir yana memleketime bile niye istediğim zaman gidemiyorum, ben niye eskimiş mobilyalarımı atıp yenilerini alamıyorum" diye sormasın, haline şükretsın!

Piyango biletime büyük ikramiye çıktığı takdirde zenginler gibi soğanın cücüğünü yeme hayali kuran garibanla ilgili fıkradaki gibi bir durum var. Yaşam koşulları öylesine zorlaştı ki, o fıkra adeta gerçeğe dönüştü. Zaten son dönemlerin enflasyon simgesi de soğan olmadı mı... Ama bu toplum yıllardır aslında soğanın cücüğüne hasretmiş gibi yaşıyor.

İnsanın doğasında vardır; biraz da bildiğini ister, onun eksikliğini hisseder. Hayatında havyar yemeyen biri bunun özlemini duyar mı hiç! Ama idare edenler için önemli olan insanları var olduğunu bildiğini istemez, özlemez hale getirmek.

Yani siz tutar başka bir şey yaparsanız; ne bileyim, insanların beynine var olduğunu bildiklerini ya da etrafta başkalarının sahip olduğunu gördüklerini "özlememe dürtüsü"nü kazırsanız, işte o zaman siyaseten çok başarılı olursunuz. Bunun için de insanlara aslında hiç işlerine yaramayacak şeyler sunar ve onlarla avunmalarını sağlarsınız. İşte o zaman soğanın cücüğü unutulur, bulunabilirse dış kabuklarla da yetinilir.

Galiba yıllar önce okumuş ya da bir filmde izlemiştim; çok etkileyici bir sahneydi. Büyükçe bir mekan ve orada yaşayanlar... Bulundukları mekanın içinde ise görece küçük ve etrafı kapalı başka bir mekan. O küçük mekanın penceresini açıp içeri bakarak orada bulunanlara acıyorlar. Sonra içlerinde birinin aklına kendi bulundukları mekanın penceresini açmak geliyor. O da ne; dışarıda çok daha büyük bir mekan! Belki onun dışında daha da büyüğü. Adeta matruşka gibi...

O ikinci mekana sıkışıp kaldık

TÜİK dün 2022'nin yoksulluk ve yaşam koşulları istatistiklerini açıklayınca o matruşka misali iç içe konumlandırılmış mekanlar geldi aklıma.

En küçükten bir büyük olundayız sanki. Arada en küçüğe sıkışmış olanlara bakıp avunuyoruz da, daha geniş alanlarda ve daha refah içinde yaşayanları görmüyoruz. Görmemiz istenmiyor ki zaten.

Bakın TÜİK'in yaşam koşulları araştırması ne gibi sonuçlara işaret ediyor:

- Hanelerin yüzde 59.6'sı evden uzakta bir haftalık tatil masraflarını karşılama olanağına sahip değil. Düşünün, her beş haneden üçünün bir haftalık tatile gücü yetmiyor.
- Hanelerin yüzde 41.5'inin iki günde bir et, tavuk ya da balık yiyecek parası yok. Beş haneden ikisi... Aslında bu soru iki günde bir yerine haftada bir diye sorulsa bile çok farklı bir sonuç çıkar mı, emin değilim.
- Yüzde 31.1'lik bir kesim beklenmedik bir harcama çıktığında bunu karşılama olanağından yoksun. Üç haneden biri sürekli olarak adeta ekstra bir harcama çıkarsa kaygısı yaşıyor.
- Hanelerin yüzde 20.4'ü evinin ısıtma ihtiyacını karşılayamıyor. Yani beş haneden biri ısınamıyor.
- Konutunun izolasyon sorunundan dolayı gerektiği gibi ısınamayanların oranı ise daha yüksek, yüzde 33.6.
- Hanelerin tam yüzde 65.4'ü eskimiş mobilyalarını yenileyecek durumda değil. Bir başka ifadeyle her üç hanenin ikisi artık içine sinmeyen eski mobilyaları kullanıyor.
- Hanelerin yüzde 33.6'sı sızdıran çatı, nemli duvar, çürümüş pencere çerçevesi gibi sorunlar yaşıyor. Üçte bir!

Büyük büyük laflara gerek yok!

Durum bu işte! Öyle büyük büyük laflara, anlaşılmaz teknik değerlendirmelere gerek yok.

Vatandaş böyle yaşıyor. Hani o ikinci ve büyük sanılan mekan vardı ya, orada yaşıyor. Daha küçük yerde olanlara bakıp "Aman halime şükür" diyor, hem zaten böyle demesi için sürekli telkin bombardımanına tutuluyor ve dışarıyı göreceği pencereden de uzak durması tembihleniyor.

Olur ya dışarıdaki hayatın daha güzel olduğunu görüp imrenir ve "Ben niye iyi ısınamıyorum, ben niye çatısı akan evde oturuyorum, ben tatil bir yana memleketime bile niye istediğim zaman gidemiyorum, ben niye eskimiş mobilyalarımı atıp yenilerini alamıyorum" diye sorarsa?

Bir hakkı teslim etmek gerek; toplumun büyük bir kesiminin böyle düşünmesini sağlamada gayet başarılı olduğu da ortada..

Yıllardır böyle

Bu yoksulluk, bu ikinci mekana sıkıp kalmışlık yeni değil. Bu istatistikler 2006 yılından beri açıklanıyor ve bunca zamanda kayda değer bir değişiklik olmadı.

Ama yaşam koşullarındaki bu olumsuzlukların giderilememiş olması da aslında bir geri gidiş demek. Tamam, son yıllarda çok büyük bir bozulma yok ama önemli olan yerinde saymak değil ki, ilerleyebilmek; bu olumsuzlukları yavaş yavaş hafifletebilmek.

Oysa biz o ikinci mekanı benimsemişiz, çoğumuz pencereden dışarı bakmaya ve oradaki yaşamı görmeye bile hazır değiliz, buna cesaretimiz de yok. Bakarsak ve canımız isterse diye korkuyoruz belki de.

Olur ya tesadüfen bir gün havyarın tadına bakar ve çok sever de her zaman yemek istersek!

Dedim ya telkin bombardımanı da hiç eksik değil; “Sıkın dişinizi, gelecek daha iyi olacak” lafları...

Peki insan “Bunca yıl dediğinizi yaptık, sıktık dişimizi ama geri dönüp baktığımızda bugün dünden daha iyi olmadı, niye gelecek için söylediklerinize inanalım” diye hiç düşünmez mi?

Düşünene en küçük mekan işaret edilir hemen, “Bak orada yaşamak da var” diyerek:

“Fazla şikayetçi olma, sabret, çalışıyoruz...”

Sefalet endeksi, seçmen tercihini ne ölçüde etkiliyor?

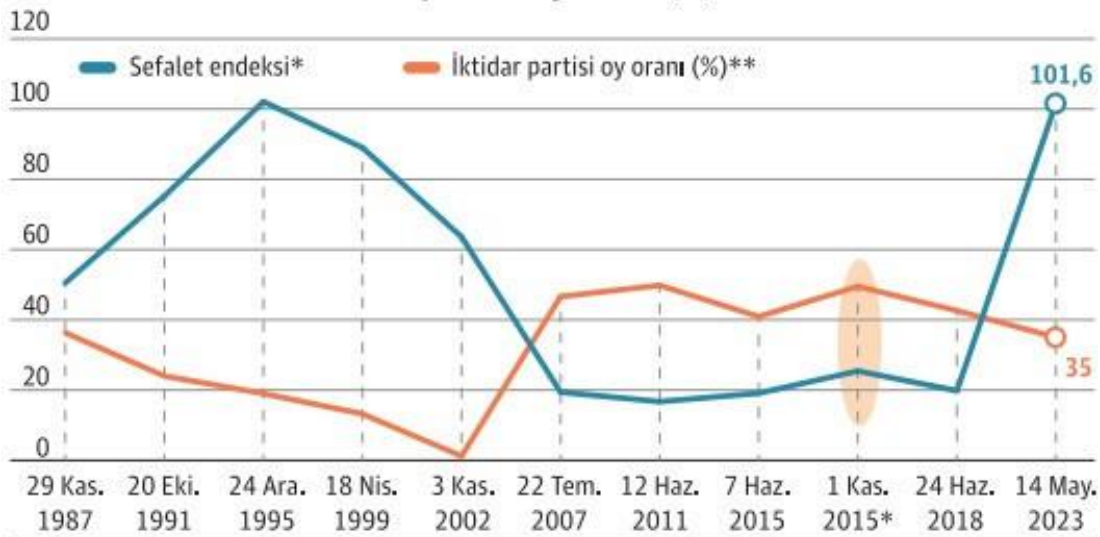
Talip AKTAŞ

09 Mayıs 2023 Salı

İktidarların demokratik yollarla değiştiği ülkelerde sandıktan çıkan seçmen iradesi, kuşkusuz tek bir gerekçeyle şekillenmiyor. Ancak, iradeyi şekillendiren faktörlerin ne sayısı ne niteliği çok da karmaşık değil. Literatür, tipik seçmen davranışını belirleyen etkenlerin başında, kişisel çıkarla özdeşleştirilen grup çıkarlarını gösteriyor.

Özetle toplumsal dokuda en geniş şekilde temsil edilen grubun çıkarının ne ölçüde korunup korunmadığı, iktidarın da notunu belirliyor. Yine literatüre göre, tercihlerde kimi zaman siyasi çıkarlar öne çıksa da çoğunlukla ekonomik çıkarlar belirleyici... Seçmen, kendisine ve kendisiyle özleş gördüğü toplum kesimine en fazla faydayı sağlayan ya da sağlayacağına inandığı partiye oy veriyor. Türkiye'deki geleneksel seçmen davranışları da ağırlıklı bu yönde şekilleniyor. Bir döneme damgasını vurmuş Türkiye'nin simge siyasi şahsiyetlerinden Süleyman Demirel'in "Boş tencerenin yıkamayacağı iktidar yoktur" şeklindeki veciz ifadesi, tam da bu gerçek dinamiğe işaret ediyor.

Sefalet endeksi ve iktidar partisi oy oranı (%)

*İşsizlik oranları seçim tarihine en yakın dönemler; enflasyon oranı İTO İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi **14 Mayıs için iktidar partisi oy oranı, son 9 anketin ortalaması

Geniş kesimlerin çıkarını etkileyen iktisadi faktörler, genelde iki temel sorunla ölçülüyor; hayat pahalılığı (enflasyon) ve işsizlik... Bu ikisinin toplamı, “Sefalet Endeksi” olarak adlandırılıyor. Sefalet Endeksi’nin yükselmesi, mevcut iktidardan hoşnutsuzluğa ve genellikle de seçim döneminde iktidar değişimine yol açarken, düşmesi ise iktidar partisine desteğin devamı yönünde seçmen tercihi oluşturuyor.

Türkiye’nin 2001 yılında yaşadığı derin ekonomik kriz ve yol açtığı ani yoksullaşma, Sefalet Endeksi ile iktidar ilişkisini en çarpıcı şekilde ortaya koyan örnek olarak belleklerdeki yerini hâlâ koruyor. İşsizlik ve özellikle enflasyonun zirve yaptığı 2001 krizini izleyen 2002 seçimlerinde iktidar ortağı her üç parti de (DSP, ANAP, MHP) barajı geçemeyip Meclis dışında kalırken, seçmen yeni kurulmuş olan bir partiyi (AK Parti) tek başına iktidara taşımıştı.

Veriler, sefalet endeksinin, Türkiye’deki seçimlerle anlamlı bir ilişki içinde bulunduğu işaret ediyor. Kasım 2022 seçimlerinden bu yana iktidar partisi değişmese de, işsizlik ve özellikle enflasyondaki değişimin, iktidarın seçimlerde aldığı oy oranını etkilediğini gösteriyor. Tek istisna 7 Haziran 2015’teki seçimin yenilendiği 1 Kasım 2015 seçimleri. Bu dönemde ekonomideki olumsuz performanstan bağımsız olarak iki seçim arasında yaşanan terör saldırılarıyla ön plana çıkan “güvenlik” kaygısının, oy-Sefalet Endeksi ilişkisini kopardığı görülüyor.

İktidar ve ittifakları ile muhalefet blokunun birbirine yakın seyreden oy oranları, 14 Mayıs seçimlerinin sonuçlarının tarihsel süreçle ne ölçüde bağlantılı gelişeceğine ilişkin de önemli bir test alanı olacak...

TÜİK'e göre görelî yoksulluk yüzde 14,4

Naki BAKIR

09 Mayıs 2023 Salı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2022 yılı için yıllık 35 bin 493 lira eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50'sini dikkate alarak belirlediği “yoksulluk sınırı”na göre, görelî yoksulluk oranının geçen yıl değişmeyerek yüzde 14,4 olduğunu açıkladı.

TÜİK'in Yoksulluk ve Yaşam Koşulları Araştırması'nın 2022 yılı sonuçları açıklandı. Toplumun genel düzeyine göre belirli bir sınırın altında gelire sahip bireylerin görelî anlamda yoksul sayıldığı araştırmada, eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50'si olan yıllık 17 bin 747 (aylık 1.479) lira baz alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre ülkedeki yoksul sayısı 12 milyon kişi olarak hesaplandı. Buna göre, görelî yoksulluk oranı da değişmeyerek yüzde 14,4 oldu. Ancak, kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 60'ı baz alınarak belirlenen yoksulluk sınırına göre ise yoksul sayısı 18 milyon 30 bine çıkarken, yoksulluk oranı önceki yıla göre 0,3 puan artışla yüzde 21,6 oldu. Medyan gelirin yüzde 70'i baz alınarak yapılan hesaplamada ise yoksul sayısı 24 milyon 460 bin kişi, yoksulluk oranı da 0,6 puan artarak yüzde 29,3 olarak bulundu. TÜİK, eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 40'ını baz alarak belirlediği yoksulluk sınırına göre ise yoksulluk oranını, önceki yıla göre 0,9 puanlık azalışla yüzde 7,6'ya düşürdü.

En az yoksulluk tek kişilik hanelerde

Eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert medyan gelirinin yüzde 50'si baz alınarak hesaplanan yoksulluk oranı; tek kişilik hanelerde önceki yıla göre 1 puan artarak yüzde 7,5, çekirdek aile bulunmayan birden fazla kişiden oluşan hane halklarında ise 2,6 puan artarak yüzde 11,7 oldu. En az bir çekirdek aile ve diğer kişilerden oluşan hane halklarının yoksulluk oranı 1,1 puan artarak yüzde 19,6, tek çekirdek aileden oluşan hane halklarının yoksulluk oranı ise 0,3 puan azalarak yüzde 13,9'e geriledi.

Eğitim düzeyiyle ters orantılı

Fert medyan gelirinin yüzde 50'sine göre okur-yazar olmayan bireylerin yüzde 27,7'si, bir okul bitirmeyenlerin yüzde 24,4'ü, lise altı eğitimlilerin yüzde 13,8'i, lise ve dengi okul mezunlarının ise yüzde 7,8'i yoksul olarak hesaplandı. Yüksek öğretim mezunları ise yüzde 2,6 ile en düşük yoksulluk oranına sahip grup oldu. "Maddi yoksunluk" tanımı Eurostat tarafından revize edilerek tanımın içine sosyal yoksunluk kriterleri de dahil edildi. Buna göre hanelerin yeniden belirlenen yaşamsal ihtiyaçları listesindeki 13 maddenin en az 7'sini karşılayamayanların oranı olarak tanımlanan "maddi ve sosyal yoksunluk" oranı; 2021 yılındaki yüzde 18,1'lik düzeyine göre 1,5 puan daha düşük olmak üzere yüzde 16,6 olarak tahmin edildi.

Dört yıllık panel veri kullanılarak hesaplanan ve fert medyan gelirinin yüzde 60'ına göre son yılda ve aynı zamanda önceki üç yıldan en az ikisinde de yoksul olan fertleri kapsayan sürekli yoksulluk oranı ise 2022 yılında önceki yıla göre 0,2 puan artarak yüzde 14 oldu. İstatistiki bölge bazında fert medyan gelirinin yüzde 50'si baz alınarak hesaplanan yoksulluk sınırına göre, gelire dayalı göreceli yoksulluk oranının en yüksek olduğu bölgeler; yüzde 15'le Adana, Mersin (TR62), yüzde 14,6 ile Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan (TRA2) ve yüzde 14,3 ile İzmir (TR31) oldu. Göreceli yoksulluk oranı en düşük olan ise yüzde 3,7 ile Gaziantep, Adıyaman, Kilis (TRC1), yüzde 6,3 ile Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli (TRB1) ve yüzde 7,5 ile Erzurum, Erzincan, Bayburt (TRA1) bölgeleri oldu.

Üçte biri yoksulluk riski altında

Göreceli yoksulluk, maddi ve sosyal yoksunluk ve düşük iş yoğunluğu göstergelerinin en az birinden yoksun olma durumu olarak açıklanan yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altındakilerin oranı ilk kez hesaplandı. 2022 yılı sonuçlarına göre fertlerin yüzde 32,6'sı yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında kaldı. Bu oran yaş gruplarına göre incelendiğinde; 0-17 yaş grubunda yüzde 42,7, 18-64 yaş grubunda yüzde 30,2, 65+ yaş grubunda ise yüzde 20,5 olarak tahmin edildi.

Oturulan konuta sahip olanların oranı geçen yıla göre 0,8 puan azalarak 2022 yılında yüzde 56,7 olarak hesaplanırken, kirada oturanların oranı yüzde 27,2, lojmanda oturanların oranı yüzde 1,1, kendi konutunda oturmayıp kira ödemeyenlerin oranı ise yüzde 15,1 oldu. Konutun izolasyonundan dolayı ısınamama en çok karşılaşılan konut ve çevre problemi olarak belirlendi. Kurumsal olmayan nüfusun yüzde 33,6'sı konutunda izolasyondan dolayı ısınma sorunu ile sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçeveleri vb., yüzde 21,7'si ise trafik veya sanayinin yol açtığı hava ve çevre kirliliği veya diğer çevresel sorunlarla karşılaştı. Konut alımı ve konut masrafları dışında borç veya taksit ödemesi olanların oranı 4,3 puan azalarak yüzde 59,4 oldu. Nüfusun yüzde 6,2'sine bu ödemeler yük getirmezken yüzde 17,7'sine çok yük getirdi. Hanelerin yüzde 59,6'sı evden uzakta bir haftalık tatil masraflarını, yüzde 41,5'i iki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek masraflarını, yüzde 31,1'i beklenmedik harcamaları, yüzde 20,4'ü evin ısınma ihtiyacını, yüzde 65,4'ü eskimiş mobilyaların yenilenmesini ekonomik olarak karşılayamadığını bildirdi.

Aylık gelire göre kaç yoksul var?

TÜİK'in 2022 için hesapladığı 34 bin 493 liralık fert medyan geliri, aylık bazda 2 bin 958 liraya denk geliyor. Fert medyan gelirinin yüzde 40'ına göre hesaplanan yoksulluk sınırı olan aylık 1.183 TL'nin altında gelire sahip 6 milyon 354 bin, medyan gelirin yüzde 50'sine göre aylık 1.479 bin liranın altında gelire sahip 12 milyon, medyan gelirin yüzde 60'ı baz alındığında aylık 1.775 liranın altında gelir düzeyinde 18 milyon 30 bin ve medyan gelirin yüzde 70'ine göre aylık 2 bin 70 liradan daha az gelire sahip 24 milyon 460 bin kişi olduğu görülüyor. TÜİK'in yoksul sayısında baz aldığı gelir düzeyleri, TÜİK'in 2022'ye ilişkin 4 kişilik aile ve çalışan tek kişi için hesapladığı aylık yaşam maliyetlerinin ise oldukça altında bulunuyor.

EŞDEĞER HANE HALKI KULLANILABİLİR FERT GELİRİNE GÖRE GÖRELİ YOKSULLUK

	Yoksulluk Sınırı (TL)		Yoksul Sayısı (Bin kişi)		Yoksulluk Oranı (%)		Yoksulluk Açığı	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
%40- 40%	11.227	14.197	7.061	6.354	8,5	7,6	24,4	22,1
%50- 50%	14.034	17.747	11.936	12.000	14,4	14,4	25,0	21,1
%60- 60%	16.841	21.296	17.636	18.030	21,3	21,6	26,9	25,6
%70- 70%	19.648	24.845	23.789	24.460	28,7	29,3	28,7	28,0

Hanelerin %60'ı tatil yapamıyor

- Yüzde 33,6'sı konutunda izolasyondan dolayı ısınma sorunu ile sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçeveleri vb.,
- Yüzde 21,7'si trafik ve sanayinin yol açtığı hava kirliliği ve çevresel sorunlar yaşıyor.
- Yüzde 59,6'sı evden uzakta bir haftalık tatil yapamıyor.
- Yüzde 41,5'i iki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek yiyemiyor.
- Yüzde 31,1'i beklenmedik harcamaları, yüzde 20,4'ü evin ısınma ihtiyacını karşılayamıyor.
- Yüzde 65,4'ü eskimiş mobilyaların değiştiremiyor.

EŞDEĞER HANE HALKI KULLANILABİLİR FERT GELİRİNE GÖRE HESAPLANAN YOKSULLUK ORANI (%)										
Anket yılı	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gelir referans yılı	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Medyan gelirin %40'ına göre	9,1	8,7	8,7	8,4	7,4	7,9	8,3	8,9	8,5	7,6
Medyan gelirin %50'sine göre	15,0	15,0	14,7	14,3	13,5	13,9	15,0	15,0	14,4	14,4
Medyan gelirin %60'ına göre	22,4	21,8	21,9	21,2	20,1	21,2	21,3	21,9	21,3	21,6
Medyan gelirin %70'ine göre	29,5	29,4	29,5	28,7	28,1	28,5	28,5	29,0	28,7	29,3

Maddi yoksunluk nedir?

“Maddi yoksunluk” tanımı Eurostat tarafından revize edilerek tanımın içine sosyal yoksunluk kriterleri de dahil edildi. Maddi ve sosyal yoksunluk oranı hesabında sorgulanan değişkenler; “otomobil sahipliği, ekonomik olarak beklenmedik harcamaları yapabilme, evden uzakta bir haftalık tatil masrafını karşılayabilme, kira, konut kredisi ve faizli borçları ödeyebilme, iki günde bir et, tavuk, balık içeren yemek yiyebilme, evin ısınma ihtiyacını karşılayabilme ve yeni eklenen mobilyaları eskidiğinde değiştirebilme” durumu. Geçen yıllarda maddi yoksunluk tanımına dahil olan “çamaşır makinesi, renkli televizyon ve telefon sahipliği” yeni tanımdan çıkarıldı. Bu oran için fert düzeyinde yeni eklenen değişkenler ise “eskimiş giysileri yerine yenisini alabilme, düzgün iki çift ayakkabıya sahip olabilme, ayda en az bir kez tanıdıkları ile toplanabilme, ücretli boş zaman faaliyetlerine katılabilme, kendini iyi hissetmek için bir miktar para harcayabilme ve kişisel amaçlı kullanım için internet sahipliği”.

Abdulkadir Selvi

Seçimin hangi turda biteceği ve kimin kazanacağı netleşmeye başladı

SEÇİMLERE artık günler hatta saatler kaldı.

Son düzlüğe girilirken, cumhurbaşkanlığı seçiminde Erdoğan ve Kılıçdaroğlu'nun oylarında ilginç bir gelişme yaşanıyor. Biliyorsunuz, seçim yasakları nedeniyle anket sonuçları yayınlanmıyor. Ama anketler yapılıyor. Yayınlanmayan son anketlerde 14 Mayıs seçimlerine ilişkin iki nokta ön plana çıkmaya başladı.

- 1- Seçimlere rekor seviyede bir katılım olacak.
- 2- Seçimler ilk turda bitiyor.
- 3- Erdoğan ilk turda seçimi kazanıyor.
- 4- Kılıçdaroğlu da tırmanışını sürdürüyor.

CHP'NİN ANKETİLERİNE NE OLDU?

Buna anketi kurnazlığı diyorlar. CHP'ye anket yapan bazı firmalar, Kılıçdaroğlu'nun yüzde 60'la kazanacağını gösteren anket sonuçları yayınladılar. Bu sonuçlara Kılıçdaroğlu dahi inanmıyordu ama onların maksadı anketler üzerinden algı operasyonu yapmaktı. Seçim yaklaştıkça bu firmalar yüzde 60 seviyelerinden yüzde 51'e kadar indiler.

REKOR KATILIM OLACAK

Türkiye'de seçimlere katılım yüzde 85'in altına düşmüyor. Bu oran Batı lkelerinin birkaç katı. Bu seçimlerde seçimlere katılımın yüzde 90'ın üzerine çıkacağı görülüyor.

Kamuoyu araştırmalarında birkaç faktör ön plana çıkıyor.

1- Muhalefette kazanma duygusunun oluşması.

2- Erdoğan'a destek.

3- Sağ seçimde kaybetme endişesi.

İLK TUR MU İKİNCİ TUR MU

Peki bu seçimler ilk turda bitecek mi yoksa ikinci tura kalacak mı? Son 15 güne kadar iktidara yakın kamuoyu şirketleri de muhalefete çalışan anket firmaları da banko ikinci tur diyorlardı. O zaman ilk turda bu iş biter diye ısrar ediyordum.

Hava döndü. İki ciddi firmanın yaptığı araştırmada “Birinci turda biter” diyenlerin oranı yüzde 65’e ulaştı. “İkinci tura kalır” diyenler ise yüzde 25’in altına düştü.

Türk seçmeni belirsizliği değil, istikrarı seviyor.

ERDOĞAN MI KILIÇDAROĞLU MU

Seçime 6 gün 144 saat kala en önemli soru cumhurbaşkanlığı seçimini kimin kazanacağı. Bu o kadar önemli bir soru ki İngiliz dergileri, Amerikan basını dahi devreye girdi. The Economist bırakıyor, Washington Post alıyor. Kandil’deki PKK yöneticileri dahi heyecanlandı. Kimi İmralı’nın kapısını kırıp Öcalan’ı çıkarıyor, kimi Cumhuriyet’in yüzyılı ile hesaplaşıyor, kimi Irak ve Suriye’deki PKK’ya yönelik operasyonların biteceği haberini müjdeliyor. Ülkesine ihanet edip yurtdışına kaçan FETÖ’cüler bile 15 Mayıs’a dönüş biletlerini aldıklarını duyuruyorlar. PKK ve FETÖ bu sürece “İkinci Diriliş” adını vermiş.

Bir diriliş var ama o teröristlerin dirilişi değil, tam aksine bu millet bir kez daha sandıkta kendi kaderine el koymaya hazırlanıyor.

ERDOĞAN YÜZDE KAÇ

Güvenilir birkaç anketi birlikte takip ediyorum. Onların ortalamasını alıyorum. Geçen hafta Erdoğan’ın yüzde 50 bandını aştığını, Kılıçdaroğlu’nun yüzde 45 bandına yaklaştığını yazmıştım. Beklentim, son tura girilirken Erdoğan ve Kılıçdaroğlu’nun yukarıya doğru tırmanışlarını sürdürmeleri yönündeydi. Beklediğim gibi oldu. Seçim yaklaştıkça Muharrem İnce ve Sinan Oğan’ın oyları geriliyor, Erdoğan ve Kılıçdaroğlu’na destek ise artıyor. Şimdi paylaşacağım sonuç; “Erdoğan mı, Kılıçdaroğlu mu?” diye sorulduğunda verilen yanıtla ilgili. İki anketin ortalamasına göre Erdoğan, yüzde 52 sınırını aştı. İstanbul mitingine rekor katılım başta olmak üzere AK Parti mitinglerine coşkulu katılım bunu doğruluyor.

KILIÇDAROĞLU NE DURUMDA?

Kılıçdaroğlu'na destekte de artış gözleniyor. Kılıçdaroğlu diyenlerin oranı yüzde 48'e yaklaşmış durumda. Türkiye 14 Mayıs'ta ülkeyi Erdoğan mı yoksa Kılıçdaroğlu mu yönetsin diye sandık başına gidecek.

AK PARTİ Mİ CHP Mİ

Seçim yasakları nedeniyle oranları yayınlayamıyorum ama partilerin oy oranları milletvekili dağılımını belirleyeceği için önemli. AK Parti ve CHP oylarında da bir artış gözleniyor. Kazanma ihtimali olmayan partilerin oyları ise hızla eriyor. Hem de mum gibi. Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığı CHP oylarına olumlu olarak yansımış durumda. CHP yüzde 25 bandını aştı, yüzde 30'a yaklaşıyor.

AK Parti ise psikolojik direnç sınırı olan yüzde 40'ın üzerine çıktı. AK Parti son haftaya yüzde 42 seviyesinde giriyor.

MUHARREM İNCE VE SİNAN OĞAN

BU seçimlerde Muharrem İnce'nin maruz kaldığı siyasi linçle kimse muhatap olmadı. Muharrem İnce'ye çekil baskısının son ana kadar devam etmesi bekleniyor. Ama ilginç olanı Muharrem İnce'nin çekilmesi dahi Kılıçdaroğlu'nun kazanmasına yetmiyor. Çünkü İnce'den giden oylar akın akın CHP'ye akıyor. Sinan Oğan ise son günlerde yakaladığı yükseliş trendini korumaya çalışıyor. Son hafta Sinan Oğan'ın arkasındaki rüzgâr durmuş durumda.

RÜZGÂR NEDEN DÖNDÜ

Ben muhalefetin yerinde olsaydım, Kılıçdaroğlu'nun kampanya ekibinde yer alsaydım AK Parti'nin Kayseri ve İstanbul mitinglerini masaya yatırırdım.

AK Parti siyasi hayatının en zor seçimlerinden birine giriyor. Ama sandık açıldığında görülecek ki Cumhurbaşkanı Erdoğan siyasi hayatının en parlak zaferlerinden birine imza atacak.

Peki neden? Bunun birçok nedeni var. Ama muhalif kesimin görmek istemediği bir nokta var. Sağ seçimde bir dip dalga yaşanıyor. Sessiz milyonlar ses veriyor. Aşağılanan, parmak sallanılan, tehdit edilen muhafazakâr seçmen sandıkta bir ders vermeye hazırlanıyor. Seçim kararı alındığında AK Parti'ye oy vermesi bile şüpheli olan insanlar miting meydanlarına koşuyor.

14 MAYIS SANDIĞI

Cumhurbaşkanı Erdoğan bu dalgayı görmüş durumda. Erdoğan'ın, "Dergi kapaklarından millete parmak sallayanların tehdidi sökmez" çıkışı miting meydanlarında en çok alkışı alıyor.

PKK desteği, Kandil'deki terör baronlarının Kılıçdaroğlu lehine yaptığı açıklamalar milletin kanına dokunuyor. Erdoğan, "Biz bu CHP'ye, Kandil'e, İP'e vatanımızı

09.05.2023

böldürtmeyiz” deyince seçimin havası değişiyor.

Bu iki duygu dalga dalga yayılıyor. Soğan ve patates fiyatları, ekonomik zorluklar bir gerçek ama tehdit dili ve bölünme korkusu onların üzerinde bir “vatan” duygusunun oluşmasına neden oluyor.

14 Mayıs şimdiden seçimden önce bir anlam kazandı. Zaten 14 Mayıs 1950 seçimleri de seçimden önce bir anlam taşıyordu. O nedenle “Beyaz Devrim” denildi. Yine bir 14 Mayıs’ta sandıktan yeni bir “AK devrim” çıkarsa kimse şaşırmasın.

İbrahim Kahveci

Haramın sevabı!

Hiç haramın sevabı olur mu? Mesela FETÖ'cülerden duyardık “daha üst hizmet için alt detaylarda haramlar işlenebilirdi. Hatta bu gibi haramların sevap olduğu bile söylenirdi.”

Onların ulvi davaları adına hapse attıkları, şantaj yaptıkları sayısız insan ve vaka görüldü. Hatta bir gün bütün hayatını FETÖ'ye adanmış bir arkadaşım “Bu kadar da olmaz, rüşvet almak için hapse atıp ve sonra rüşvet alındıktan sonra serbest bırakmak olur mu? Acaba Hocamızın bunlardan haberi var mı” demişti.

O yıllarda benimde kafamda çok soru işareti vardı. Kamu ihalelerinden gelen pis kokulara rağmen “Acaba dindar nesiller için yurtlar vs mi yapıyorlar” diye sorardım kendime. Hem kabullenemiyor hem de dava adına çelişkiler yaşıyordum.

2009 yılında Yeni Şafak Gazetesi'nde “Ray da Ray Marmaray” yazımda “Bakın bunlar olmaz” demiştim. Ama ne çare ki meğerse sistem öyleymiş.

Antalya Havalimanı ihalesini yeni yeni öğreniyoruz. Celebi Hava Servisi evrak eksikliğinden ihaleden elenmişti. Oysa bütün işi bu olan bir firma çalışanlarının SGK dökümanını mı vermeyecekti?

Dün benzer iki olay daha yazdım. Rakamlar çok ama çok çarpıcı...

İyi ama bunları neden yazıyor neden sorguluyoruz? Gelin biraz buradan gidelim.

Devlet yönetiminde kamu kaynaklarının verimli kullanılması esastır. Zaten asıl yönetim becerisi de bu noktada ortaya çıkar.

Milletten vergi toplayıp bu vergileri savurgan kullanırsak fakirlik kaçınılmaz olarak kapımızı çalar.

İşte o fakirliği dün TÜİK açıkladı.

Başkanlık Sistemi gelmeden önce ülkemizde 2017 yılında 9 milyon 690 bin fakir varmış. Şimdi fakirlerin sayısı 11 milyon 163 bin kişiye çıkmış.

Ama daha çarpıcı durum şu: **“Sürekli Yoksulluk Oranı”** 2019 yılında %12,7’de bulunurken bu oran her yıl hiç kesintisiz artmış.

2019=%12,7

2020=%13,7

2021=%13,8

2022=%14,0

Bakın burada bir başka sorun daha var: Türkiye 2021 ve 2022 yıllarında yüzde 11,4 ve yüzde 5,6 büyüme gösterdi. Ama bu büyüme zenginlerin büyümesi oldu.

Fakirler fakirlikleri ile öylece kala kalmış durumda.

Bu kadar hızlı büyüme oranları fakirlerin sayısında ve oranında bırakın azalmayı, tersine artışa bile yol açmış. Acaba neden? Yoksa Nass... olmasın?

TÜİK “Yoksulluk ve Yaşam Koşulları” verisine bakıyoruz. Kiracı oranı %27,17’ye gelmiş. Önceki yıl bu oran %26,76... Hatta 2012 yılında bu oran %20,9..

Millet evini satıyor veya ev alamıyor. Ama kimler alıyor: Yabancılar...

Bu ekonomi modeli ve Başkanlık Sistemi fakirliği ve yoksulluğu artırırken insanlara evlerini bile sattırarak noktaya gelmiş.

Burada yeniden bir hatırlatma yapayım: Evlilik oranı düşerken boşanma oranı hızla artıyor ve daha da vahimi : Çocuk sayısı radikal şekilde geriliyor.

Evsiz çocuksuz fakir bir ülke haline gelirken siyasetin söylemi nedir: Türkiye Yüzyılı...

Acaba fakirliğe, yoksulluğa dayalı bir ülke nasıl bir gelecek hayali kuracak?

Ya da şöyle soralım: Bunca yoksulluk verisine rağmen nasıl parlak bir gelecek hayali satıyoruz?

Ortada çok büyük bir gerçek dışılık var ve bunu toplum ne derece görüyor?

Haramın sevabı nasıl olmazsa fakirliğin de geleceği olmaz... Bunu anladığımızda Ülkemizi de kurtuluşa taşıyabiliriz. Mesele sanırım burada kilitleniyor.

